

Kwalificatiedossier Voertuigbediener

Versie: 2.0, 16 oktober 20202 (aanpassingen n.a.v. feedback Ministerie JenV)

Instituut Fysieke Veiligheid
Kennisonwikkeling en onderwijs
Postbus 7010
6801 HA Arnhem
Kemperbergerweg 783, Arnhem
www.ifv.nl
info@ifv.nl
026 355 24 00

Colofon

Opdrachtgever: Werkveldadviescommissie
Contactpersoon: Iris de Vrieze
Titel: Kwalificatiedossier Voertuigbediener
Datum: 13 juni 2022
Status: Definitief, goedgekeurd door Veiligheidsberaad
Versie: 2.0
Auteurs: Clusterwerkgroep voertuigbediener
Eindverantwoordelijk: Veiligheidsberaad

Inhoud

Inleiding	4
Deel A Algemene informatie	5
Deel B Overzicht kerntaken	6
Deel C Competenties	7
Deel D Uitwerking kerntaken	9
Deel E Specificaties vakbekwaamheid	11
Deel F Verantwoording	12
Bijlage 1 Namenlijst	14
Bijlage 2 Begrippen en afkortingen	15

Inleiding

Opbouw dossier

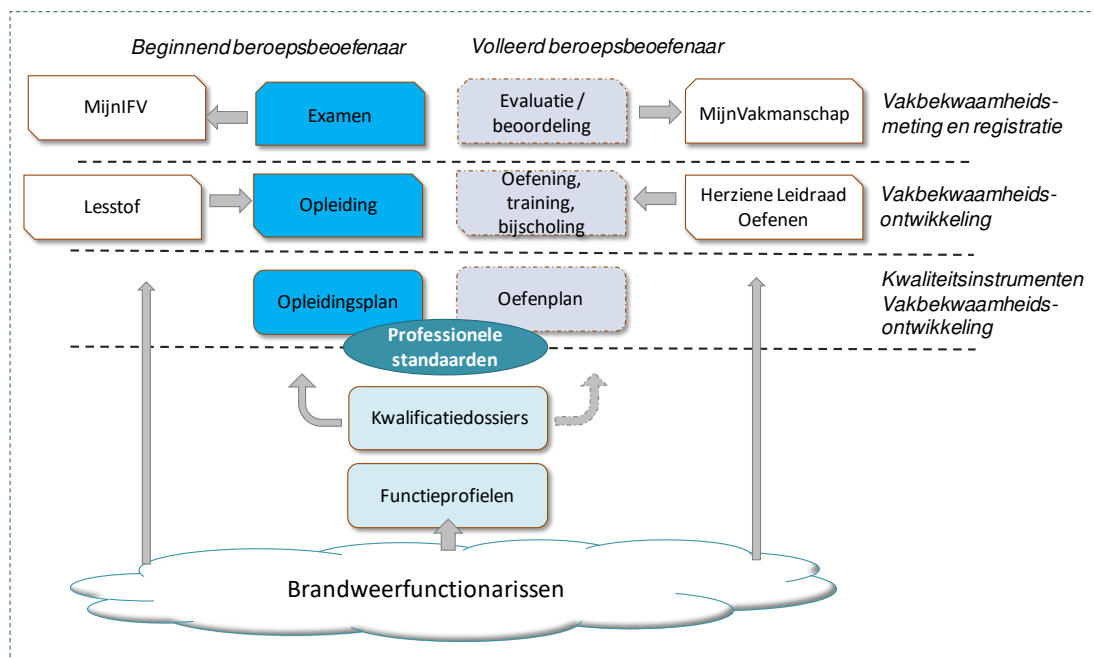
Het kwalificatiedossier beschrijft op gestandaardiseerde wijze de functievereisten voor *Voertuigbediener* (pompbediener en bediener redvoertuig) binnen een veiligheidsregio. Dit document is ervoor bedoeld om een algemeen beeld te schetsen voor deze functie. De opbouw van het kwalificatiedossier ziet er als volgt uit:

- Deel A Algemene informatie over wat de functie typeert.
- Deel B Beschrijving van kerntaken.
- Deel C Beschrijving van competenties.
- Deel D Uitwerking van de kerntaken in werkzaamheden en daaruit voortvloeiend de keuzes en dilemma's van de functie.
- Deel E Beschrijving van de specificaties van zowel de initiële als de blijvende vakbekwaamheid, evenals een beschrijving van het niveau.
- Deel F Verantwoording van de totstandkoming van het kwalificatiedossier als het benoemen waar de verantwoordelijkheid ligt voor het onderhouden van het kwalificatiedossier.

Samenhang kwaliteitsinstrumenten

Het kwalificatiedossier vormt de basis voor het onderwijs en de examinering. Een overzicht van kennis en vaardigheden kan worden opgenomen in het opleidingsplan.

Beoordelingscriteria zijn opgenomen in het examenplan. Onderstaand schema geeft deze samenhang weer.

Figuur 1: Repressieve functies

Deel A Algemene informatie

A.1 Plaatsing van de functie binnen de brandweercontext

De voertuigbediener werkt samen met de leden van een brandweereenheid bij de bestrijding van een incident en voert opdrachten van de leidinggevende uit. Hij heeft binnen de brandweereenheid een specifieke taak, waarvan de inhoud kan verschillen per soort incident: brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen en waterongevallen. De voertuigbediener hanteert de bepakking van de voertuigen waar hij als bediener voor aangewezen is.

A.2 Positie van de functie

De rol van voertuigbediener is uitvoerend van aard. Hij voert zijn werkzaamheden onder leiding van een bevelvoerder uit en in geval van zelfstandig optreden, in samenwerking met de rijder. Hij is verantwoordelijk voor bepakking van de voertuigen waar hij als bediener voor aangewezen is. Bij de incidentbestrijding werkt hij volgens (veiligheids)procedures en werkafspraken.

A.3 Complexiteit van de functie

De werkzaamheden variëren en moeten in wisselende en van tevoren niet bekende situaties worden toegepast. Hierbij kan het in beperkte mate nodig zijn van procedures af te wijken en creatief een oplossing te zoeken binnen de gestelde kaders, zonder dat de veiligheid in het geding komt, en het beoogde resultaat wordt behaald.

Tevens is de voertuigbediener verantwoordelijk voor het bijhouden van zijn vakinhoudelijke competenties.

Deel B Overzicht kerntaken

Kerntaak 1 Uitrusten naar en verkenning van het incident¹

De voertuigbediener rukt met de bezetting uit in een brandweereenheid. Hij komt, voor zover mogelijk, voorbereid (persoonlijke bescherming) aan bij het incident. De voertuigbediener stelt, eventueel in samenwerking met de bijrijder en in overleg met de leidinggevende, het voertuig op en creëert een veilige werkomgeving.

Kerntaak 2 Bestrijden van het incident¹

De voertuigbediener maakt het voertuig inzetgereed en houdt het operationeel.

Kerntaak 3 Herstellen na het incident¹

De voertuigbediener ruimt, al dan niet samen met leden van zijn eenheid, de materialen op. Hij zorgt ervoor dat de brandweereenheid na inzet weer uitruggereed is. De voertuigbediener werkt mee aan nazorg, evaluatie en eventueel benodigde registratie.

---

¹ Daar waar over incident gesproken wordt kan het incident zijn: brandbestrijding, hulpverlening, incidentbestrijding gevaarlijke stoffen of waterongevallen. In voorkomende gevallen kan er ook sprake zijn van dienstverlening.

Deel C Competenties

De onderstaande benoemde competenties zijn het meest relevant voor de functie en/of cruciaal bij het uitvoeren van (een deel van) de kerntaken.

Competentie: Stressbestendigheid

Blijft onder tijdsdruk, hoge werkdruk en bemoeilijkende omstandigheden adequaat functioneren (bijvoorbeeld tegenslag, teleurstelling).

Niveau C: Voorbeeld zijn

- > Geeft bij tijdsdruk of tegenslag weloverwogen prioriteit aan aspecten van het eigen werk en blijft doeltreffend handelen.
- > Is een voorbeeld voor anderen door rustig en adequaat optreden.
- > Ziet het betrekkelijke in van tegenwerpingen en laat zich hierdoor niet meeslepen in emotionele meningsverschillen.
- > Bewaart de kalmte wanneer de situatie uit de hand dreigt te lopen.
- > Toont zich niet snel gespannen op het werk.

Competentie: Zelfstandigheid

Verricht zonder hulp van anderen taken, probeert op eigen kracht probleemsituaties de baas te worden. Handelt volgens eigen overtuiging, onafhankelijk van anderen.

Niveau D: Uitvoeren

- > Verricht zonder hulp van anderen taken.
- > Vormt zich een eigen beeld van de situatie.
- > Vertrouwt op eigen kennis en ervaring.
- > Handelt zelfstandig maar volgens bepaalde procedures.

Competentie: Analytisch vermogen

Signaleert problemen; herkent belangrijke informatie; legt verbanden tussen gegevens. Spoort mogelijke oorzaken van problemen op; zoekt ter zake doende gegevens.

Niveau D: Reduceren

- > Trekt logische conclusies uit informatie.
- > Denkt mee over oplossingen voor het probleem.
- > Verzamelt informatie (over het probleem) om met een oplossing te komen.
- > Selecteert systematisch gegevens, gebruikt meerdere informatiebronnen en structureert en interpreteert gegevens op een goede manier.

Competentie: Mondelinge communicatie

Maakt ideeën en meningen in begrijpelijke taal aan anderen mondeling duidelijk en weet aan te sluiten bij het publiek.

Niveau C: Beheersing

- > Gebruikt heldere zinnen.
- > Kan gedachten moeiteloos onder woorden brengen.
- > Spreekt rustig en duidelijk met passend volume.
- > Gaat na of anderen hem/haar begrijpen wanneer hij/zij iets vertelt.
- > Verwoordt ideeën en feiten op heldere wijze.
- > Maakt indien nodig gebruik van voorbeelden om de zaken te verduidelijken.

Competentie: Samenwerken

Voert in een team een opdracht uit. Draagt bij aan de harmonie van de groep en aan de optimale inzet van de leden ten behoeve van het groepsdoel, desnoods ten koste van eigen korte termijn belangen.

Niveau D: Helpen en informeren

- > Maakt duidelijke afspraken en komt deze na.
- > Voert in een team of ander samenwerkingsverband een opdracht uit.
- > Levert een bijdrage aan de harmonie van de groep.
- > Informeert de ander over eigen activiteiten en doelen.
- > Wil graag leren van anderen.
- > Biedt hulp indien gevraagd.

Competentie: Resultaatgerichtheid

Formuleert heldere doelstellingen en resultaten en is er actief op gericht om deze te behalen.

Niveau C: Brede kaders

- > Werkt binnen brede kaders aan het behalen van resultaten.
- > Neemt beslissingen en stelt de juiste prioriteiten noodzakelijk voor het behalen van de afgesproken resultaten.
- > Stelt acties bij.
- > Is vasthoudend bij het behalen van resultaten en zoekt effectieve oplossingen voor problemen.

Deel D Uitwerking kerntaken

Kerntaak 1	
Uitrukken naar en verkenning van het incident	
1.1	Werkzaamheden
1.1.1	Stelt (in overleg met de rijder en/of zijn leidinggevende) het voertuig zodanig op dat hij zijn werkzaamheden op een veilige en verantwoorde wijze uit kan voeren met oog voor de omgeving.
1.1.2	Creëert een veilige werkomgeving rondom het voertuig.
1.1.3	Hij wordt, indien noodzakelijk, geadviseerd door een ander dan wel assisteert de chauffeur d.m.v. gidsen.
1.2	Keuzes en dilemma's
1.2.1	Maakt een goede inschatting van de locatie in ongunstige omstandigheden.
1.2.2	Maakt een keuze voor de werkplek aan de hand van de eigenschappen en (on)mogelijkheden van het voertuig.

Kerntaak 2	
Bestrijden van het incident	
2.1	Werkzaamheden als pompbediener
2.1.1	Verzorgt de waterwinning <ul style="list-style-type: none"> > zorgt voor de goede werking van de pomp; > verhelpt eenvoudige storingen; > voorziet in een ongestoorde waterlevering; > maakt gebruik van de bluswatervoorzieningen.
2.1.2	Bedient het voertuig / de apparatuur <ul style="list-style-type: none"> > houdt de pomp operationeel.
2.1.3	Geeft materiaal en middelen uit en neemt deze in.
2.1.4	Heeft oog voor de omgeving van het voertuig.
2.1.5	Heeft oog voor de ontwikkelingen van het incident en informeert de bevelvoerder.
2.1.6	Fungeert namens de bevelvoerder (bij diens afwezigheid) als aanspreekpunt voor zijn eenheid.
2.2	Keuzes en dilemma's als pompbediener
2.2.1	Kan bij een lastige waterwinplaats voorzien in een ongestoorde waterlevering.
2.2.2	Kan eenvoudige storingen oplossen.
2.2.3	Kan zijn aandacht verdelen tussen het operationeel houden van de pomp en de ontwikkelingen in het incident.
2.2.4	Kan schakelen tussen verschillende aflegsysteem.
2.3	Werkzaamheden als bediener van redvoertuigen
2.3.1	Maakt het voertuig inzetgereed.
2.3.2	Bedient het voertuig op een veilige en verantwoorde wijze.
2.3.3	Overlegt over de inzetmogelijkheden met de leidinggevende.

- 2.3.4 Verhelpt eenvoudige storingen.
- 2.3.5 Kan de noodbediening uitvoeren.
- 2.3.6 Heeft overleg met andere hulpverleners over de inzet van het voertuig.
- 2.3.7 Heeft oog voor de ontwikkelingen van het incident en informeert de leidinggevende.

2.4 Keuzes en dilemma's als bediener redvoertuig

- 2.4.1 Kiest de juiste opstelplaats in relatie tot het incident en de (on)mogelijkheden van het voertuig.
- 2.4.2 Kan eenvoudige storingen oplossen.
- 2.4.3 Weegt het risico ten opzichte van het verwachte resultaat af.

Kerntaak 3 Herstellen na het incident

3.1 Werkzaamheden

- 3.1.1 Maakt samen met de brandweereenheid het voertuig en materiaal uitruk gereed.
- 3.1.2 Neemt met de ploegleden deel aan een evaluatiegesprek over de inzet.
- 3.1.3 Neemt met de ploegleden deel aan een nazorggesprek na een traumatische ervaring.

3.2 Keuzes en dilemma's

Deze zijn niet afzonderlijk te benoemen.

Deel E Specificaties vakbekwaamheid

E.1 Instroomeisen functie

Om het diploma voertuigbediener te verkrijgen moet de voertuigbediener:

- > minimaal beschikken over aantoonbaar VMBO werk- en denkniveau
- > de proeve van bekwaamheid afgesloten hebben met een voldoende resultaat.

Het diploma voertuigbediener is op MBO-2 werk- en denkniveau.

E.2 Vakbekwaam worden en blijven

De vakbekwaamheid wordt geborgd door middel van opleiden, examineren, bijscholen, trainen en oefenen. In het kader van 'vakbekwaam worden' en 'vakbekwaam blijven' kan die vakbekwaamheid worden opgedaan dan wel onderhouden.

De invulling van het vakbekwaam blijven is zowel een werknemers- als werkgeversverantwoordelijkheid. De voertuigbediener ontwikkelt inzicht in zijn vakbekwaamheid door (ongevraagde) positieve en negatieve feedback. De voertuigbediener krijgt begeleiding bij het reflecteren.

Hij vraagt ondersteuning bij het formuleren van zijn leer- en oefenbehoeften en het opstellen van een plan om zijn competenties gericht op peil te houden en op de hoogte te zijn van nieuwe ontwikkelingen en vakkennis. Hij toont zijn vakbekwaamheid door zich te laten beoordelen.

De invulling hiervan is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werknemer en werkgever.

Deel F Verantwoording

F.1 Totstandkoming

Bij de totstandkoming van het nieuwe kwalificatiedossier is een Clusterwerkgroep samengesteld (CWG). Deze bestaat uit een combinatie vertegenwoordigers uit het veld die momenteel de rol van voertuigbediener vervullen en van vertegenwoordigers van het IFV. De bezetting van deze groep vindt u in bijlage 1 van het kwalificatiedossier.

De volgende stappen zijn genomen:

- > Het IFV heeft een voorstel kwalificatiedossier opgesteld op basis van het nieuwe format voor kwalificatiedossiers.
- > In de eerste bijeenkomst is eerst geïnterpreteerd welke thema's aanleiding geven tot veranderingen in het kwalificatiedossier en hoe deze thema's verwerkt kunnen worden in het kwalificatiedossier.
- > Vervolgens heeft het IFV het kwalificatiedossier verder uitgewerkt. Het aangepaste kwalificatiedossier is per mail voorgelegd aan de CWG. Binnengekomen opmerkingen zijn verwerkt.
- > In de tweede bijeenkomst zijn de kerntaken, werkzaamheden, keuzes & dilemma's en competenties gedetailleerd opgesteld en doorgesproken. Na de bijeenkomst is het kwalificatiedossier naar de clusterwerkgroep gestuurd om te controleren of de discussies en aanpassingen uit de bijeenkomst correct zijn verwerkt.

F.2 Procesinformatie

Procesinformatie	
Herzien door:	Clusterwerkgroep Voertuigbediener
Onder regie van:	Werkveldadviescommissie
Vastgesteld door:	Werkveldadviescommissie, oktober 2020 RCDV, september 2021 Veiligheidsberaad, oktober 2021
Versie:	2.0, 2022 (aangepast n.a.v. feedback JenV)
Reden voor evt. wijziging kwalificatiedossier	Opdracht Ministerie van Veiligheid en Justitie, dd. 26 oktober 2017
Verantwoordelijkheid beheer en onderhoud	De verantwoordelijkheid voor het ontwikkelen en onderhouden van de kwalificatiedossiers voor functionarissen werkzaam binnen de organisatie van de rampenbestrijding en de crisisbeheersing is belegd bij het Instituut Fysieke Veiligheid.

F.3 Brondocumenten

Bij de totstandkoming van dit kwalificatiedossier is gebruik gemaakt van onderstaande bronnen:

- > <https://www.mбораad.nl/begrippenlijst>
- > Competentiewoordenboek, BuitenhekPlus en Leeuwendaal (2012)

Bijlage 1 Namenlijst

Leden Clusterwerkgroep	Organisatie
Hans Zuidijk	Voorzitter clusterwerkgroep
Pieter Kroon	PRIB
Cor Kramp	District Noord
Nick Reinderink	District Oost
Loes Ossewold	District Oost
Jan Arie Blom	District Midden
Herman Tielen	District Noord-West 4
Edwin Makkes	District Noord-West 4
Pascal Kerklaan	District West-4
Rob Vlasblom	District West-4
Jaap Molenaar	IFV
Suzanne Vet	IFV

Bijlage 2 Begrippen en afkortingen

Onderwijskundige begrippen

Begrip	Omschrijving
Kwalificatiedossier	Set van verschillende kerntaken, werkprocessen en competenties die samen een opleiding vormgeven en waar een diploma aan vast hangt.
Kerntaak	Een kerntaak is een substantieel deel van de beroepsuitoefening naar belang, omvang (tijdsbeslag of frequentie) of beide. Een kerntaak bestaat uit een geheel van inhoudelijk met elkaar samenhangende werkprocessen, kenmerkend voor de beroepsuitoefening. Een kwalificatiedossier heeft een beperkt aantal kerntaken. Alle kerntaken samen beschrijven de essentie van de beroepsuitoefening van de betreffende beroepsgroep.
Competentie	Het geheel van kennis, vaardigheden en attituden om in een bepaalde beroepssituatie adequaat te functioneren.